GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Romănia şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicĭ

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 127. *Sâmbătă 8 (20) Iunie* **1885.**

Braşovŭ, 7 (19) Iunie 1885.

Va se ḑică cu ajutoriulŭ estremului oportunismŭ alŭ ţeţelorŭ nóstre bisericescĭ amŭ ajnnsŭ aşa departe, ca sĕ vedemŭ redusŭ conflictulŭ, ce s'a iscatŭ între guvernŭ şi archidiecesa nóstră română gr. orientală din Transilvania, în privinţa împărţirei subvenţiunei de statŭ la preoţii lipsiţĭ de mijlóce, sĕ'lŭ vedemŭ redusŭ dintr'unŭ conflictŭ pentru 24,000, la unŭ conflictŭ pentru 20,000 florinĭ.

Cu alte cuvinte maioritatea sinodului estraordinarŭ de Marţĭ şi Mercurĭ a luatŭ în acéstă importantă afacere o hotărîre, prin care se apropiă cu câţiva paşĭ de disposiţiunea ministrului, în aşteptare negreşitŭ, că ministrulŭ vĕḑêndŭ buna disposiţinne se va apropia şi elŭ cu câţiva paşĭ, aşa că în cele din urmă capulŭ bisericei, care stă în mijlocŭ, sĕ pótă împreună ambele părţĭ litigante întinḑêndŭ uneia mâna dréptă ér celeilalte mâna stângă.

După scirea telegrafică, ce ni-o transmite biroulŭ de corespondinţă din Pesta, se pare că votulŭ sinodului estraordinarŭ, prin care se primescŭ cele 4000 florini puse la disposiţiunea Metropolitului, ear celelalte 20,000 destinate spre distribuire prin organele administrative ale statului se respingŭ, în sensulŭ hotărîrei sinodale de mai înainte, se pare că acestŭ votŭ este consideratŭ şi din partea guvernului ca o punte de apropiare între elŭ şi între sinodŭ.

Căcĭ eată ce se crede în Peşta: se crede, că votulŭ sinodului archidiecesanŭ din Sibiiu de Mercurĭ séra indică, că conflictulŭ dintre guvernŭ şi sinodŭ s'ar puté cu totulŭ delătură, décă Metropolitulŭ ar împărţĭ întréga subvenţiune sub propria sa responsabilitate.

Suntemŭ informaţĭ, că îndată la începutulŭ discusiunilorŭ sinodului estraordinarŭ s'a pusŭ pe lângă cestiunea principială şi cestiunea personală a Metropolitului, ḑicêndu-se că asupra celorŭ 4 mii, ce se încredinţézā de cătră guvernŭ patriotismului specialŭ alŭ Escelenţei Sale, nu mai póte fi nicĭ o discusiune. Metropolitulŭ însuşĭ — ni se scrie — n'a vrutŭ sĕ se pronunţe categoricŭ nicĭ într'o parte, nicĭ într'alta, dér de câte orĭ se accentua mai tare, mai alesŭ de cătră membrii mirenĭ, cestiunea principiară, Prea Sânţia Sa documentă o mare nelinişte.

Cu atâtŭ mai multŭ s'a lucratŭ însĕ în conferenţele secrete, pentru ca nu cumva sĕ se respingă întréga disposiţiune a ministrului de culte şi ca nu cumva biserica sĕ declare, că ea, ca unŭ corpŭ autonomŭ şi constituţionalŭ ce este, nu póte aprobă modulŭ estravagantŭ şi vătămătorŭ, prin care Metropolitului i se acordă ca o graţiă pentru merite specifice personale ceea ce se cuvine bisericei.

Metropolitulŭ este declaratŭ singurŭ de „bunŭ patriotu“ şi dacă pe basa acésta Escelenţa Sa crede că va puté ocupá o posiţiune mijlociă între guvernŭ şi biserică, atuncĭ, mărturisimŭ, acésta posiţiune este de totŭ delicată şi dificilă. Deórece e mai multŭ ca sigurŭ, că o parte îlŭ va trage în drépta ér cealeltă în stânga se nasce pericolulŭ, că în cele din urmă va fi răpitŭ cu totulŭ de puterea, ce va sci sĕ eserciteze asupră-i cea mai mare atracţiune. Astfelŭ la conflictulŭ dintre guvernŭ şi biserică se póte adauge uşorŭ şi conflictulŭ între capulŭ bisericei şi între representanţa legală a ei.

Eată consideraţiunile cari facŭ sĕ ne fie cu neputinţă a aprobá în totalitatea lui votulŭ de Mercurĭ alŭ Sinodului. In curêndŭ ni se va dá ocasiune a mai reveni asupra acestei cestiunĭ, care este şi remâne de mare importanţă în viaţa constituţiunală a bisericei. Până atuncĭ le mulţămimŭ celorŭ 12 deputaţĭ sinodali, cari până în sfêrşitŭ au apĕratŭ cu demnitate hotărîrea energică primitivă a sinodului ordinarŭ.

—o—

Espediţiunea italiană la Marea roşiă şi Mancini.

Despre Italia puţinŭ s'a auḑitŭ în timpulŭ din urmă. Părerea generală este însĕ nu numai în Italia ci pretutindenĭ, că espediţiunea trupelorŭ italiane la Marea roşiă nu şi-a ajunsŭ scopulŭ, că a fostŭ o greşélă şi o cheltuială zadarnică. Cabinetulŭ italianŭ de sigurŭ că s'a aşteptatŭ la alte resultate mai favorabile ale politicei sale coloniale. Elŭ a contatŭ la o cooperare a Italiei cu Anglia în Egiptŭ, c'unŭ cuvêntŭ la o acţiune mai mare şi mai folositóre. In loculŭ de acésta însĕ Anglia îşĭ retrase trupele din Sudanŭ şi scirile ce sosescŭ dela ţărmii Mărei roşie suntŭ rele şi spunŭ numai de multele bóle, de carĭ trebuie sĕ sufere trupele italiane.

Din causa acésta domnesce în Italia mare ferbere şi supĕrare pentru jertfele ce se aducŭ fără de nicĭ unŭ folosŭ. Lunea trecută, cu ocasiunea desbaterei bugetului ministerului de esterne în camera italiană, oposiţiunea a cerutŭ dela d. Mancini deslusirĭ în privinţa politicei sale esterióre. Mancini rĕspunse între altele:

„Nimicŭ nu s'a petrecutŭ până acum, ce ar silì politica italiană în Arifca sĕ pornéscă pe alte cărărĭ séu ce ar puté face pe cameră sĕ'şĭ retragă votulŭ sĕu aprobătorŭ de mai înainte. Din contră, situaţiunea s'a mai amelioratŭ prin apropiarea Angliei de Germania (sgomotŭ), prin soluţiunea amicabilă a cestiunei afgane şi prin pacinica regulare a relaţiunilorŭ nóstre cu regele Abissiniei. (Risete; vocĭ în stinga: destulŭ). Domnilorŭ! Lăsaţi-mĕ celŭ puţinŭ sĕ finescŭ. Regretŭ că se îndréptă contra guvernului atâtea împutărĭ şi acusărĭ; observŭ însĕ spre bucuria mea, că împutările şi acusările suntŭ acele, ce i s'au făcutŭ odiniórá lui Cavour din causa espediţiunei în Crimea. (Sgomotŭ mare şi risete îndelungate; preşedintele intervine). Mancini finesce ḑicêndŭ, că elŭ aştéptă dela timpŭ justificarea politicei sale africane.“

Discusiunea s'a terminatŭ cu o victoriă a cabinetului, a căruia politică fù aprobată, însĕ numai cu 19 voturĭ maioritate şi după ce Mancini a declaratŭ, că guvernulŭ nu voiesce sĕ întreprindă nicĭ o nouă acţiune la Marea roşiă, fără a întreba mai înainte parlamentulŭ, dér nicĭ nu voiesce sĕ retragă trupele de acolo.

Ministerulŭ italianŭ a rĕmasŭ la cârmă, dér a rĕmasŭ împreună cu elŭ şi neliniştea cea mare, ce a cuprinsŭ opiniunea publică din ţéră.

—o—

Sinodulŭ din Sibiiu.

Sibiiu, 18 Iuniu 1885.

Domnule Redactorŭ! Nicĭ când era Roma în celŭ mai mare periculŭ nu se vorŭ fi ţinutŭ atâtea consultărĭ secrete ca erĭ. Şi de ce, când purŭ şi simplu trebuia sĕ se respingă totŭ ajutorulŭ? Atâta vĕ potŭ spune sigurŭ, că conclusulŭ, aşa cum s'a adusŭ erĭ, se póte considera mai multŭ ca unŭ efluxŭ alŭ pressiunii. Mai multŭ protopopii au insistatŭ pentru primirea celorŭ 4 mii fl. Iată şi conclusulŭ sinodului cu motivele sale:

1. Avêndŭ în vedere, că guvernulŭ nu a avutŭ şi nu póte sĕ aibă motive fundate, de a altera disposiţiunile resoluţiunii pré înalte din 29 Maiu 1861;

Avêndŭ în vedere, că disposiţiunĭ, că cele luate faţă cu biserica nóstră, nu s'au luatŭ faţă cu nicĭ una din celelalte bisericĭ autonome din patriă, de asemenea jautorate din partea statului;

Avêndŭ în vedere, că prin punerea în lucrare acestorŭ disposiţiunĭ se distruge în clerŭ legătura canonică şi se sgudue adêncŭ disciplina bisericéscă;

Avêndŭ în vedere, că prin aplicarea acestorŭ disposiţiunĭ după esperienţele de până acum se deschide calea la multe abusurĭ şi abnormităţĭ, prin carĭ s'arŭ puté zădărnici părintésca intenţiune exprimată de Maiestatea Sa Preagraţiosulŭ nostru Monarchŭ la acordarea acestui ajutorŭ, ca dintr'ênsulŭ sĕ se împărtăşéscă numai preoţii săracĭ, luminaţĭ şi zeloşĭ în împlinirea chemării lorŭ;

Avêndŭ în vedere, că aceste disposiţiunĭ jignescŭ adêncŭ autonomia şi libertatea ce i s'a garantatŭ bisericii nóstre prin legile ţĕrii:

Sinodulŭ cu adêncă durere ia actŭ, că după exmisul ministerial din 4 Maiu a. c. Nr. 16013 a rĕmas neconsiderată representaţiunea aşternută Maiestăţii Sale în obiectulŭ acesta, — rĕmâne pe lângă hotărârea luată cu privire la acéstă ajutorŭ sub nrii 50 şi 51 ai sesiunii ordinare din acestŭ anŭ, şi declară din nou: *că sub condiţiunile din normativulŭ ministerialŭ din 18 Ianuariu 1884 ajutorulŭ de statŭ de 24,000 fl. nu-lŭ póte primi neputêndu-lŭ considera, ca pe unulŭ datŭ bisericii.*“

2. Relativŭ la suma de 4000 fl. pusă la disposiţiunea Archiepiscopului spre a o împărţi între preoţimea archidiecesană, — considerândŭ că în privinţa împărţirii acesteia nu se reservă organelorŭ politice ingerenţa necompetentă, şi considerândŭ, că patriotismulŭ preoţimii nóstre manifestatŭ în faptă în tóte timpurile stă mai pre susŭ de tótă îndoiala, — Sinodulŭ se învoiesce: ca *Archiepiscopulŭ sĕ o ridice şi sĕ o împartă conformŭ principiilorŭ cuprinse în prea înalta resoluţiune dela 29 Maiu 1861.*“

Conclusulŭ 1 s'a adusŭ cu unanimitate, ér alŭ 2 cu maioritate de voturĭ.

—o—

SCIRILE ḐILEI.

Primimŭ următórea comunicare: »Sânţia Sa Părintele Episcopŭ alŭ Oradii marĭ Michailŭ Pavelŭ în ḑilele trecute a depusŭ la capitalulŭ de acolo o fundaţiune nouă de 30 mii fiorinĭ, destinată spre ajutorarea celorlalte fundaţiunĭ diecesane. Cu acéstă sumă, fundaţiunile puse prin mărinimosulŭ Archiereu în scopurĭ diecesane se urcă la 100 miĭ fiorinĭ. Felicitămŭ diecesa, carea póte numi alŭ sĕu pe unŭ asemenea Archipăstorŭ binefăcĕtorŭ şi îngrigitŭ de lipsele turmei Sale.«

—0—

Ni se scrie din Ţinţarĭ cu data 17 Iuniu n.: »Alegerea de notarŭ în comuna mare Ţinţarĭ s'a făcutŭ în 14 Iuniu n. alegêndu-se cu unanimitate d. Simionŭ T. Ianculescu, de presinte notarŭ în Ibisdorfulŭ săsescă de lângă Mediaşŭ.«—P.

—0—

Totŭ din Ţintarĭ ni se comunică, că în 15 Iuniu n. pela órele 10 a. m. a isbucnitŭ unŭ mare incediu, arḑêndŭ totalŭ 3 case şi 8 şurĭ. Din acestea numai o şură a fostŭ asigurată.

—0—

Cu ce se ocupă reuniunile maghiare de cultură, ne spune următorulŭ casŭ: Preşedintele reuniunei de soiulŭ acesta din Pesta, vice-primarulŭ Carl Gerloczy (mai nainte Gamperl) a adresatŭ preşedintelui societăţii birtaşilorŭ Gundel o hârtiă, în care îi atrage atenţiunea că în multe restauraţiunĭ şi birturĭ nu se găsescŭ liste maghiare de mâncărĭ şi chelnării nu sciu unguresce, ilŭ rógă decĭ sĕ înlăture acestŭ rĕu prin tóte mijlócele posibile. Se vede că suntŭ mulţĭ Maghiarĭ în Pesta, de vreme ce birtaşii au necesitate de chelnerĭ nemţĭ!

—0—

Prinţulŭ de corónă Rudolf şi principesa Stefania vorŭ călĕtori în véra acésta la Petersburg, Moscva, Chieo şi Caucas, scrie fóia rusă „Novosti.“

—0—

Nisce ḑilerĭ romanĭ — séu după cum îi numescŭ jidovii dela „Pester Lloyd“ valahĭ — au găsitŭ în grădina cantorului catolicŭ din Aiudŭ obiecte de valóre de argintŭ, care parŭ a 6 [illegible]

...lŭ. Intre ele suntŭ mai multe tăbliţe rotunde de ar-
...ntŭ frumosŭ lucrate; pe una din ele se vede Sântulŭ ...eorge, care e împodobitŭ cu pietre scumpe. Apoi s'a ...ai găsitŭ unŭ lungŭ lanţŭ de argintŭ, o mare semi...nă totŭ de argintŭ cu anulŭ 1560, sîrmă de argintŭ, ...onede, groşiţe poloneze, dinarĭ din 1519—1560. Lu...rurile găsite le-a luatŭ autoritatea.

—0—

O telegramă din Bucurescĭ cătră »N. fr. Presse« spune, că guvernulŭ română ia mĕsurĭ pentru esecutarea legii privitóre la înfiinţarea de laboratorii chimice la fruntarii pentru esaminarea mâncărilorŭ şi bĕuturilorŭ venite din străinătate.

—0—

Lucrătorii fabricelorŭ de postavŭ şi de ţesutŭ din Brünn s'au pusŭ în grevă. Ei nu vorŭ sĕ lucreze mai multŭ de 11 óre, după cum e stabilitŭ prin lege, pe când proprietarii fabricelorŭ cerŭ sĕ lucreze $11\frac{1}{2}$ óre.

Românii şi Ungurii.

„Telegrafulŭ" din Bucurescĭ scrie următorulŭ articulŭ de fondŭ cu data de 5 Iuniu:

»Nimicŭ mai periculosŭ decâtŭ orgoliulŭ. Elŭ perde nu numai individe, dér încă dinastii şi popóre. Istoria este de faţă, atâtŭ cea vechiă câtŭ şi cea nouă, pentru a ne arĕta acésta. Prin orgoliu a cădutŭ marele imperiu romanŭ; prin orgoliu s'a stinsŭ Grecia, care lumina lumea, şi a devenitŭ cenuşe, pe care caii invadiunilorŭ o ridicau în vêntŭ şi o risipéu cu piciórele lorŭ; prin orgoliu a dispărutŭ o sumă de popóre şi prin orgoliu imperiulŭ francesŭ a cădutŭ, Francia a fostŭ umilită, şi statulŭ acela, care acum trei secole făcea spaima lumii civilisate şi trăgea la carulŭ sĕu triumfătorŭ din Constantinopole prinţĭ şi regĭ, acumŭ e pe marginea mormêntului.

»Aceste învĕţăminte istorice se vede însĕ că nu deşteptă de locŭ pe vecinii noştri ungurĭ. Isolaţĭ în mijloculŭ unorŭ popóre de altă gintă, şi chiar de altă religiune, nu vĕdŭ pericolulŭ care îi amenință. In locŭ sĕ caute a se alia şi a lucra în comunŭ acordŭ cu popórele acelea carĭ au interesŭ, ca şi ei, sĕ trăéscă între douĕ oceane, celŭ slavŭ şi celŭ germanŭ, ei nu facŭ decâtŭ sĕ le persecute, sĕ înăbuşéscă şi limba şi simţimêntulŭ lorŭ patrioticŭ. Pentru că adĭ suntŭ legaţĭ cu Austria printr'unŭ dualismŭ născutŭ din necesităţile momentului, ei au uitatŭ posiţiunea lorŭ de altă dată şi facŭ ca ucenicŭlŭ care iese calfă: bate şi elŭ la rêndulŭ sĕu pe ucenicŭ, pentru că a fostŭ şi dênsulŭ bătutŭ.

»Dér acéstă situaţiune suntŭ sigurĭ că va dura multŭ? Puternicii unui Statŭ se servescŭ de ómenĭ până au trebuinţă de dênşii, pênă interesulŭ lorŭ cere, şi pe urmă le arétă uşa. Ceea ce facŭ conducĕtorii unui statŭ pentru că suntŭ tarĭ, asemenea facŭ şi unele state marĭ cu altele micĭ. Nu a mai avutŭ Ungaria situaţiunea de adĭ? Sub Maria Theresia nu s'a făcutŭ apelŭ la spada Ungariei ca sĕ scape imperiulŭ, şi, după ce l'a scăpatŭ, cu ce s'a alesŭ vecina nóstră? Cu unŭ sclavagiu de sumă de anĭ. Nu dicemŭ că Austria nu e sinceră. Din contră, ea a lucratŭ totd'auna cu bună credinţă. Dér a urmatŭ aşa cum cerea interesulŭ esistenţei séle. Décă mâne interesele statului vorŭ cere ca elementulŭ preponderentŭ sĕ fie celŭ germanŭ şi poimâne sĕ fie celŭ slavŭ, Austria se va adresa la ele şi celŭ ungurescŭ va fi eliminatŭ, chiarŭ sugrumatŭ când va voi sĕ ridice capulŭ.

»Ungaria, după cum amŭ mai spus'o şi altă dată, are interesŭ sĕ fie bine numai cu douĕ popóre, cu Românii şi Grecii, nu ca sĕ atace pe Austria nicĭ sĕ se despartă de ea, dér pentru esistenţa ei, pentru a trăi ca naţiune în mijloculŭ Slavilorŭ şi Germanilorŭ, carĭ suntŭ mulţĭ şi negreşitŭ au şi consciinţa forţei lorŭ pentru a căuta sĕ germaniseze séu sĕ slaviseze orĭce elementŭ pe care ilŭ întâlneşce în cale şi nu póte sĕ-i resiste. Cu Grecii se află despărţiţĭ prin Slavĭ; cu Românii se află vecinĭ, umĕrŭ la umĕrŭ. Prin urmare interesulŭ ei celŭ mai imediatŭ este sĕ se afle în cele mai bune relaţiunĭ cu Românii.

»Cu tóte acestea, poporulŭ celŭ mai multŭ urâtŭ de Ungurĭ, este poporulŭ română. După ce persecută pe fraţii noştri de peste Carpaţĭ, după ce caută prin tóte mijlócele sĕ nimicéscă limba şi naţionalitatea lorŭ, apoi şi nouĕ aicĭ ne facŭ tóte şicanele, tóte neajunsurile. Cestiunea închiderei graniţelorŭ la vitele nóstre este mai cu sémă o adevĕrată asmodiă! De patru anĭ, aci închide graniţele séle vitelorŭ nóstre sub pretestŭ că suntŭ bolnave, aci le deschide; însĕ timpulŭ celŭ mai lungŭ este acela când graniţele stau închise. Ceea ce s'a petrecutŭ acum în urmă, este într'adevĕrŭ unŭ scandalŭ. Nu a trecutŭ o lună de când s'a deschisŭ graniţa vitelorŭ nóstre, după anĭ întregĭ, şi étă că ea se închide din nou, numai din partea Ungurilorŭ. Pretestulŭ este érăşĭ vechiculŭ pretestŭ, că vitele suntŭ bolnave.

»Cu tóte acestea atâtŭ după scirile nóstre particu...tâtŭ şi chiarŭ după amĕnuntele ce ne aducŭ diarele de peste Carpaţĭ, acestŭ pretestŭ este ilusoriu, nu are fiinţă. Ânteiŭ că la graniţă veterinarii ungurĭ au constatatŭ sănĕtatea porcilorŭ carĭ mergéu la Steinbruck. Acolo chiarŭ unii au recunoscutŭ constatarea dela graniţă bună, ére alţii, negreşitŭ inspiraţĭ pe de o parte de acei carĭ au interesŭ sĕ ne şicaneze şi pe de alta de comercianţĭ carĭ au porcĭ de vêndare şi suntŭ mai proştĭ decâtŭ a'i noştri, au inventatŭ bóla. La Sibiu de asemenea s'a vĕdutŭ atâtŭ de comercianţĭ câtŭ şi de ómenĭ ai sciinţei că bóla nu esistă. Chiarŭ guvernulŭ austriacŭ recunósce acésta, căcĭ elŭ lasă graniţele séle despre Bucovina deschise.

»Decĭ Ungaria nu are nicĭ unŭ motivŭ din acestŭ punctŭ de vedere sĕ ne închidă graniţa. Care este atuncĭ motivulŭ, ca sĕ ajungă la o asemenea mĕsură reprobată de orĭce omŭ, care ţine la adevĕrŭ şi la demnitatea sa personală? Nu póte sĕ fie altulŭ decâtŭ orgoliulŭ şi invidia.

„Poporulŭ ungurescŭ îşĭ pusese în capŭ sĕ civiliseze popórele din Orientŭ, şi cu deosebire pe cele din peninsula balcanică. Pentru acésta lucréză şi se pregătă dela 1867, de când a încheiatŭ dualismulŭ cu Austria. Mândria hainei şi a pintenului nu era destulă, Ungurii voiau ca lângă ea sĕ se adauge şi mândria concistei pe tóte terenurile. Insĕ nu e destulŭ a voi, trebue şi putinţa de a face. In momentulŭ dulcilorŭ speranţe şi mĕreţelorŭ ilusiunĭ, venì ca din seninŭ resboiulŭ dela 1877. Românii se declarară în stare de apĕrare şi rupseră legăturile seculare cu Turcia. Acesta era începutulŭ emancipării statului română şi semnalulŭ intrării séle în acţiune pentru a îndeplini cu succesŭ aspiraţiunile ungurescĭ. Mişcarea Românilorŭ aduse o perturbare în Ungaria, încâtŭ pe aci era sĕ se facă o invasiune în România de bande ungurescĭ, décă Austria, care luase angajamente cu Rusia, nu se opunea cu enegiă.

„Apoi triumfulŭ dela Plevna, dela Rachova şi dela Smârdanŭ a umplutŭ cupa invidiei. De atuncĭ nu mai putemŭ fi vĕduţĭ de Ungurĭ decâtŭ cu ochii rĕsbunărei. Nu póte sĕ le trécă prin minte, nu potŭ sĕ înghită idea, că România are misiunea, atâtŭ prin forţa sa câtŭ şi prin caracterulŭ sĕu blândŭ şi francŭ, de a trece înaintea lorŭ în Orientŭ şi a a cucerì iubirea şi concursulŭ popórelorŭ de acolo pentru formarea ligei de comună aprĕare.

„Eşeculŭ de pe urmă care l'a încercatŭ Ungaria cu esposiţiunea sa, la care România n'a luatŭ parte şi la care nicĭ unŭ Română n'a datŭ concursulŭ sĕu, fie chiarŭ prin presenţa sa, a iritatŭ şi mai multŭ pe vecinii noştri. Mândria umilită a făcutŭ pe Ungurĭ sĕ nu mai pună nicĭ unŭ frêu urei lorŭ, şi acésta este causa recentei închiderĭ a graniţelorŭ.

„Insĕ, cum amŭ mai disŭ, orgoliulŭ perde nu numai individe, dér încă dinastii şi popóre. Orgoliulŭ sĕu va perde şi pe Ungaria. Luându-se rĕu cu tóte popórele, fie din statulŭ dualistŭ fie din vecinătate, în diua decisiunilorŭ marĭ se va găsi singură şi vorŭ dispune de ea cei tarĭ, cum dispune ea de cei slabĭ adĭ."

Esamenulŭ scólei gr. cat. din Deşiu.

(Starea scólelorŭ şi bisericilorŭ din acestŭ tractŭ. O faptă bună de premiare şi imitare la scóla din Urişorŭ.)

Deşiu, la 15 Iuniu 1885.

Duminecă în 14 Iuniu n. s'a ţinutŭ esamenulŭ de véră cu pruncii dela scóla confesională gr. cat. din Deşiu. Scóla, deşi mică şi după aspectulŭ de din afară puţinŭ promiţĕtóre, înăuntru era decorată cu ghirlande de frunde de ştejarŭ şi cu unŭ numĕrŭ frumuşelŭ de prunci şi fetiţe îmbrăcaţĭ în vestminte de sĕrbătóre, cu feţele rumene şi vióie şi cu ochii espresivĭ, sciţĭ cum suntŭ pruncii de Românŭ. Numĕrulŭ celorŭ presenţĭ era ca la 30 din 80 obligaţĭ la scólă. Aşadară nicĭ jumĕtate din pruncii obligaţĭ nu cercetară scóla preste anŭ. Causa vomŭ spune-o mai târdiu. De faţă era P. On. d. protopopŭ I. Vele ca directorŭ alŭ scólei şi câţiva onoraţiorĭ; învĕţătorulŭ este d. Teodorŭ Bota.

Esamenulŭ s'a începutŭ cu religiunea precurgêndu-se tóte studiele propuse. Rĕspunsurile au fostŭ satisfăcĕtóre din tóte obiectele. Scrisorile pruncilorŭ au fostŭ preste aşteptare bune. Aritmetica, acelŭ obiectŭ atâtŭ de necesarŭ pentru viéţa practică, s'a propusŭ cu destulŭ temeiu, sciindŭ cei din despărţămêntulŭ I. lucra cu cele patru operaţiunĭ fundamentale. Una îmĭ permitŭ a observa şi acésta este: calculaţiunea mintală ar trebui mai bine deprinsă preste totŭ în scólele nóstre.

Limba maternă, pe carea trebue sĕ se pună unŭ deosebitŭ pondŭ, aicĭ s'a propusŭ cu resultatulŭ mulţămitorŭ. Cetirea, enararea, cu cuvinte proprie, a celorŭ cetite şi declamarea de poesii ca: »Peneşŭ Curcanulŭ« cu unŭ succesŭ aşa de bunŭ arată zelulŭ din partea învĕţătorului, pentru care merită laudă.

Intre învĕţăcei unulŭ a atrasŭ atenţiunea tuturorŭ celorŭ de faţă prin rĕspunsurile sale bune, ba chiar surprindĕtóre. Acesta, fiu de plugarŭ din Bogata română, a fostŭ adusŭ de tatălŭ sĕu la scóla din Deşiu, ca sĕ pótă face unŭ sporŭ mai bunŭ, căcĭ părintele sĕu, deşi plugarŭ sĕracŭ, are dorinţa fierbinte sĕ-şĭ cultive fiulŭ la scóle mai înalte, ceeace mi-a comunicatŭ cu lacremĭ în ochĭ. Unŭ Română cu atâta sete de învĕţătură merită a fi sprijinitŭ. Recomandâmŭ pre Ioanŭ Gavre ca pre unŭ pruncŭ talentatŭ „Asociaţiunei transilvane« sĕ-i conferéscă unŭ stipendiu, ca sĕ pótă trece la unŭ gimnasiu.

Atâta despre esamenŭ. Dar sĕ spunemŭ causa pentru care pruncii nu cercetară scóla regulatŭ. Acésta nu provine din negligenţa mai marilorŭ scólei, ci din starea poporului credinciosŭ alŭ confesiunei gr. catolice. Cea mai mare parte din poporulŭ română gr. cat. este în stare miseră. Poporŭ colonisatŭ de câţiva anĭ încóce.

Multă ostenélă se recere din partea preotului pentru a aduce pe atare elementŭ acolo, ca sĕ cunóscă folosulŭ scólei şi alŭ bisericei. Pre lângă sabia gurei ar mai trebui aplicată şi arma legei. Scimŭ însĕ cum se intereséză autorităţile civile de aplicarea legei în interesulŭ învĕţămêntului nostru. Ar dori sĕ nu avemŭ nicĭ atâta lumină.

Din cele premerse se póte esplica şi împrejurarea, că în Deşiŭ, oraşŭ şi capitala unui comitatŭ cu maioritate absolută românéscă, nicĭ edificiulŭ scolarŭ nicĭ biserica nu corĕspunde recerinţelorŭ loculuí şi timpului şi nicĭ numĕrului sufletelorŭ gr. cat. carĭ trecŭ peste 1500. Pentru ridicarea unei bisericĭ din materialŭ solidŭ lucră d-nulŭ protopopŭ localŭ Vele din rĕsputerĭ. Fundamentulŭ este pusŭ de câţĭ-va anĭ pe unŭ intravilanŭ cumpĕratŭ. Fundamentulŭ cu intravilanulŭ au costatŭ vr'o 3000 fl. Acuma érăşĭ s'au adunatŭ din contribuirile poporenilorŭ şi din ajutóre aprópe 3000 fl., între carĭ 1200 dela Ilustritatea Sa episcopulŭ Szabo; onóre lui! In întreprinderĭ ca şi acésta ar fi bine sĕ ne sprijinimŭ unii pre alţii. Mai multŭ interesŭ, fraţĭ românĭ, şi vomŭ face minunĭ! Câte unŭ crucerŭ fie-care sufletŭ Românŭ şi pre rêndŭ amŭ puté desbrăca vestmintele cele sĕrăcăcióse ale bisericilorŭ şi scólelorŭ nóstre. Astădĭ sĕ ajutămŭ pe Deşienĭ, mâne pe Gherlenĭ şi aşa pe rêndŭ unde muculŭ arde la degetŭ.

Se va pune la cale şi ridicarea unei scóle mai corĕspundĕtóre confesionale în Deşiu—zelulŭ şi energia nu 'i lipsescŭ domnului protopopŭ Vele şi aceste multe potŭ face, mai alesŭ décă mai are sprijinitorĭ.

Sperâmŭ, că şi comuna orăşenéscă ne va da ajutorulŭ legală atâtŭ la biserică câtŭ şi la scólă conformŭ § 23 art. de lege LIII din 1868, carele obligă comunele şi oraşele sĕ dea ajutorŭ din lada comunală în proporţiune dréptă fiecărei confesiunĭ pentru scopurĭ scolare şi bisericescĭ.

Preste totŭ disŭ în acestŭ tractŭ protopopescŭ bisericele şi scólele suntŭ în stare înapoiată, din causa sĕrăciei poporaţiunei. Ar fi de doritŭ, ca baremĭ la vederea marei mişcărĭ din giurulŭ nostru sĕ ne trezimŭ din apatiă, sĕ ne deşteptămŭ din starea somnorósă şi sĕ începemŭ a lucra şi noi. Acuşĭ mĕ temŭ, va fi prea târdiu. Generaţiune tênĕră, pre tine te conjurŭ, punete la muncă! Hesiodŭ ne spune că: »Deii puseră labórea înaintea virtuţii.« Sĕ nu despreţuimŭ dérĕ labórea, căcĭ după ea premiu ne aşteptă. Biserica şi scóla este astădĭ totŭ ce avemŭ mai scumpŭ. Sĕ le îmbrăcămŭ în vestminte de sĕrbătóre, căcĭ aceste arată starea de cultură a unui poporŭ. Biserica şi scóla suntŭ barometrulŭ cu care se póte mĕsura gradulŭ de cultură şi civilisaţiune a unui poporŭ.

Sĕ mai amintescŭ ca de încheiere unŭ faptŭ îmbucurătorŭ, dela scóla confes. gr. cat. din Urişorŭ, filiala parochiei din Deşiu. Visitândŭ mai dilele trecute scóla numită, d-lŭ învĕţătorŭ Caragianu a ţinutŭ proba de esamenŭ cu pruncii şcolarĭ. Resultatulŭ a fostŭ cu adevĕratŭ surprindĕtorŭ. Prunci şi fetiţe incepĕtorĭ, carĭ abia sciu vorbi când intră pentru prima óră 'n scólă, după câteva lunĭ sciu ceti şi scrie, calcula, a enara din istoria patriei şi sciu geografia; acésta numai unŭ învĕţătorŭ destru o póte face. Ce mĕ puse în uimire însĕ fură lucrurile de mână, ce le sĕvĕrşiră fetiţele sub conducerea dómnei învĕţătorese Caragianu, carea fără nicĭ unŭ remunerarŭ şi numai din iubire adevĕrată, s'a pusŭ a învĕţa micele copile la lucrurile de mână, ceeace i-a succesŭ ca şi cu nisce fetiţe dela şcóle orăşenescĭ.

Décă amŭ dispune de fondurĭ pentru premiare, atuncĭ acéstă demnă spriginitóre a progresului ar merita unŭ premiu câtŭ de frumosŭ. Aşa este recompensată de consciinţa sa de a fi lucratŭ bine şi de recunoscinţa părinţilorŭ, carĭ cu lacremĭ de bucuriă arétă resultatulŭ ficelorŭ séle de la scólă.

Ioanŭ Sonea, preotŭ.

APELŬ.

cătră inteligenţa română din Ungaria şi Austria.

De când în patria nóstră a ajunsŭ sĕ predomnéscă curentulŭ şovinistŭ şi conducĕtorii şi factorii actualĭ ai vieţii nóstre de statŭ s'au lăsatŭ duşĭ de torentulŭ primejdiosŭ alŭ esclusivităţii naţionale, — rarŭ trece di, fără ca sĕ nu fimŭ noi Românii presentaţĭ publicităţii ca

unii ce nutrimŭ aspirațiunĭ nepatriotice și dușmane statului.

Aceste atacurĭ devinŭ totŭ mai numeróse, mai violente și mai nedrepte, éră noi stămŭ neajutorațĭ în fața lorŭ, fiind-că ne lipsesce orĭ și ce armă de apĕrare.

Pressa română și manifestările ei orĭ nu suntŭ înțelese orĭ simplu ignorate, și diarele maghiare și cele germane din patria nóstră se bucură de orĭ și ce șirŭ care póte sĕ arunce o lumină rea asupra atitudinii nóstre.

Iritațiunea contra aspirațiunilorŭ politice ale poporului românŭ cresce în patria nóstră totŭ mai multŭ și străinătății i se dau despre noi informațiunĭ totŭ mai false.

E dară o trebuință de multŭ simțită de a se înființa o fóiă, care într-o limbă universalŭ rĕspăndită sĕ dea străinătății și publicului din țeră informațiunĭ exacte și consciințióse despre posițiunea și tendințele Românilorŭ din Ungaria și Ardélŭ

Sprijinitŭ de bărbații noștri distinșĭ în viéța publică și în cea literară, spre a rĕspunde la acéstă trebuință am hotărîtŭ a publică cu începere dela 1 Iuliu a. c. o fóiă periodică lunară în limba germană, care în partea ei politică va expune aspirațiunile Românilorŭ, le va susține față cu suspițiunările de totŭ felulŭ, éră în partea ei literară va da o icónă fidelă despre stăruințele nóstre culturale.

Acéstă fóiă periodică lunară întitulată »Romänische Revue« va apăré cu începere dela 1 Iuliu a. c. în Budapesta în broșurĭ de câte 3—5 colĭ cu ilustrațiunĭ, la prima fiesce-căreĭ lunĭ și li se va trimite gratuitŭ factorilorŭ politicĭ și diarelorŭ neromâne mai însemnate.

Prețulŭ abonamentului pentru Austro-Ungaria este până la finea a. c. 4 fl., pe 3 lunĭ 2 fl. și urméză a se trimite la finea lunei Maiu, sub adresa suscrisului la Reșița. Colectanților li se acordă rabatulŭ obicinuitŭ.

Recomandândŭ acésta întreprindere sprijinirii binevoitóre a inteligenței române din Ungaria și Ardealŭ, sunt cu stimă. *Dr. Corneliu Diacanovich.*

Reșița, în Aprilie 1885.

Biserica-Albă, 14 Iuniu n. 1885.

(Impresiunĭ și semne bune. — Maialulŭ corului vocalŭ românŭ)

Domnule Redactorŭ!

Nu de multŭ mĕ aflu aicĭ în aceste părțĭ banatice dér vĕ potŭ asigura, că în acestŭ scurtŭ timpŭ mi-am câștigatŭ impresiunile cele mai plăcute, ceea ce în deosebĭ atinge românimea din Biserica-albă. Adevĕratŭ, că în unŭ orașŭ ca acesta de 9845 locuitorĭ, dintre cari 6644 suntŭ Germanĭ, 1607 Slavĭ (mai toțĭ Sêrbĭ), 457 Maghiarĭ, Românii (după datele din 1881) n'arŭ face mai multŭ decâtŭ 647=6·5%, dér și acestŭ micŭ contingentŭ românescŭ, asupra căruia au avutŭ și mai au încă destulă influință elementele de altă limbă, arată destule semne de viață. Mai cu sémă armonia, care domnesce în clasa inteligenta română de aici, potŭ dice, că m'a surprinsŭ în mai multe privințe, când cu durere trebue sĕ-mĭ aducŭ aminte de esperiința mea amară, că între inteligența nóstră, nu în tótŭ loculŭ domnesce destulă și completa concordiă, și dómne, în dilele nóstre, dile de cumpĕnă și grea cercare, ce mare lipsă ași necesitate avemŭ de conțelegere strînsă între noi!

Altcum potŭ dice, că între tóte elementele de aici: Românĭ, Germanĭ și Sêrbĭ, domnesce destulă armoniă, așa încâtŭ numai elementulŭ maghiarŭ — ca celŭ mai micŭ la numĕrŭ și în partea cea mai mare funcționarĭ — pare a fi mai isolatŭ. Funcționarii românĭ, ca pretutindenea, și prin aceste părțĭ încă suntŭ șicanațĭ și preterațĭ din partea celorŭ dela putere.

Ca o împrejurare îmbucurătóre trebue sĕ amintescŭ, că limba română în aceste părțĭ a începutŭ și începe a-șĭ cuceri loculŭ, care prin calamitatea timpurilorŭ l'a fostŭ ocupatŭ limba sêrbéscă și mai cu sémă cea germană. Generațiunea română de astă-dĭ din aceste ținuturĭ începe a se interesa mai tare de frumósa și multŭ armoniósa sa limbă maternă. Inteligența nóstră de aicĭ începe a se interesa și a sacrifică totŭ mai multŭ pentru unele cause naționale. Pressa încă mi se pare a fi binișorŭ sprijinită, pentru că aicĭ aflămŭ mai tóte diarele și foile românescĭ de dincóce de Carpațĭ.

Tóte aceste simptóme îmbucurătóre mi se pare, că în loculŭ celŭ dintêiu suntŭ a se atribuĭ mișcării, prin care s'a înființatŭ »corulŭ vocalŭ românŭ« de aicĭ, la care participă mai mulțĭ domnĭ și dame române și în fruntea căruia se află ca președinte zelosulŭ și energiosulŭ domnŭ advocatŭ Ioanŭ Micu Roșiu.

Acestŭ corŭ vocalŭ bine disciplinatŭ, a ținutŭ Joi la 4 Iuniu n. a. c. unŭ maialŭ frumosŭ și bine cercetatŭ. Despre acestŭ maialŭ — deși cam târdiu — voiu a vĕ scrie câteva șirurĭ.

Maialulŭ s'a ținutŭ în păduricea mănăstirei sêrbescĭ din Pêrniava, care zace dela Biserica-albă spre amédă-dĭ, nu departe preste rîulŭ Nera. Diminéța pe la 7 óre a sositŭ corulŭ vocalŭ românŭ la locuința d-lui adv. I. M. Roșiu cu o bandă de țiganĭ în frunte. Aicĭ s'au adunatŭ cu toții. Bandă de țiganĭ a cântatŭ marșulŭ »Sinaia«, corulŭ sub conducerea d-lui Schümichen s'a produsŭ cu câteva cântărĭ în onórea președintelui și apoi pela órele 7 și jum. pornirămŭ afară din orașŭ. Inainte mergea musica, care pe cale a intonatŭ de repețite orĭ marșulŭ »Sinaia«. In fruntea conductului mergeau două fetițe ale domnului industriașŭ Paleu, (Silvia și Maria) ambele îmbrăcate în albŭ decorate cu prime și brêne de colóre națională română. Când am trecutŭ preste rîulŭ Nera, aflându-ne pre teritorulŭ comitatului Carașiu-Severinŭ amŭ încinsŭ cu toții o „Horă“ românéscă, după care apoi ne amŭ continuatŭ calea între accentele românescĭ ale musicei până la loculŭ, unde s'a ținutŭ maialulŭ.

Ajungêndŭ aicĭ ne-am așeḑatŭ cu toții la o masă lungă la dejunŭ. Sub decursulŭ acestui dejunŭ dl adv. I. M. Roșiu închinândŭ cu pocalulŭ, a ținutŭ o cuvêntare scurtă, dér fórte nimerită, dicêndŭ între altele: Românului îi place a trăi în codru, îi place a trăi liberŭ în natura liberă. In natură tóte își au destinațiunea lorŭ specială . . . Stejarulŭ este lăsatŭ sĕ fie ștejarŭ, fagulŭ fagŭ, bradulŭ bradŭ. Așa și Românulŭ, Românŭ a fostŭ, Românŭ este și Românŭ trebue sĕ rĕmână! . . . După acéstă cuvêntare corulŭ a cântată cânteculŭ »Intru mulțĭ anĭ!« După dejunŭ s'a începutŭ joculŭ cu „Hora“ românéscă, după care au urmatŭ „Ardeléna“, „Romana“ și alte multe jocurĭ românescĭ. Petrecerea a duratŭ până séra la 7 óre în cea mai bună voiă și armoniă. Publiculŭ celŭ mai numerosŭ a sositŭ afară între órele 1—2 p. m. In pausele dintre jocurĭ, corulŭ s'a produsŭ și ne a delectatŭ totdéuna câte cu o cântare românéscă melodióse și fórte bine esecutate. Potŭ dice, că ținuta corului a surprinsŭ pe cei de față în mai multe privințe. Precisiunea, cu care corulŭ Românilorŭ noștri de aicĭ a esecutatŭ piesele deosebite, este dovadă, că acestŭ corŭ e bine disciplinatŭ, bine condusŭ. Onóre președintelui și dirigintelui sĕu!

Toțĭ cei de față, fără deosebire, ne-amŭ depărtatŭ, dela acestŭ maialŭ cu cele mai plăcute suvenirĭ. Sub impresiunea celorŭ petrecute și a celorŭ esperiate, adeseorĭ mi-am revocatŭ în memoriă cuvintele străbune: „Concordia res parvae crescunt, . . . Fiă, ca insemnătatea acestorŭ cuvinte sĕ străbată în inima fiecărui Românŭ! . . . .

Aeli(us).

Ordinea Esamenelorŭ

la

scólele centrale gr. or. române din Brașovŭ cu finea anului scolasticŭ 1884/5.

Esamenele de promoțiune scripturistice și verbale la școlele medii au începutŭ în 3 Iuniu și duréză până în 17 Iuniu a. c. st. v.

ESAMEMELE PUBLICE:

A) La scólele medii (gimnasiu, scóla comercială și reală.

Lunĭ, în 24 Iuniu: 10—12 óre clasa V. de fete din tóte studiile. Sub durata esamenului vorŭ fi espuse lucrurile de mână ale elevelorŭ de cl. IV și V de fete. *Marțĭ 25 Iuniu:* 8—12 și 3—6 óre clasele I—VII gimn. *Mercurĭ 26 Iuniu:* 8—12 și 3—5 óre cl. I și II com., II, III și IV reale; 5—5½ óre tóte clasele gimnastică. *Joi în 27 Iuniu:* 8—10 óre cl. I reală; 10—11½ óre tóte clasele esamenŭ din musica vocală (Teoria musicei și Cântŭ coralŭ).

B) La scóla elementară capitală.

Mercurĭ în 19 Iuniu: 8—12 și 3—4½ óre cl. I, II, III și IV de fete; 4½ óre esercițiĭ gimnastice. — Joi în 20 Iuniu: 8—12 și 3—6 óre cl. I, II, III, IV și V de băețĭ. — Esamenele se încheie cu cântărĭ, ér la clasa de băețĭ IV și V, precum și la clasa de fete III și IV vorŭ premerge cântărilorŭ rĕspunsuriie din grădinăritŭ.

C) 1. Esamenulŭ oralŭ de maturitate la gimnasiu va fi în 21 și 22 Iuniu, 2) Esamenulŭ oralŭ de maturitate la scóla comercială în 18/30 Iuniu. Esamenulŭ de maturitate este bublicŭ, eschișĭ suntŭ numai scolarii dela scólele medii și poporale. La 29 Iuniu după serviciu divinŭ cu rugăciune de mulțumită în biserica S. Nicolau din Scheiu, se va încheia anulŭ scolasticŭ 1884/5 cu cetirea clasificațiunilorŭ și distribuirea premiilorŭ în sala cea mare a Gimnasiului. La aceste esamene precum și la festivitatea de încheiarea anului scol. are onórea Direcțiunea a învita pe toțĭ amicii și binevoitorii scólelorŭ.

St. Iosifŭ, directorŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Pesta, 19 Iuniu. — Membrii reuniunei industriale a Austriei de josŭ în numĕrŭ de 260 au sositŭ aci ca sĕ visiteze esposițiunea.

Sibiu, 19 Iuniu. — Sinodulŭ archidiecesanŭ hotărî sĕ respingă sebvențiunea statului de 20,000 fl., câtŭ timpŭ acésta se împarte prin autoritatea administrativă; din contră a împuternicitŭ pe mitropolitulŭ a primi cei 4000 fl. dațĭ de guvernŭ spre a'i împărți între clerulŭ lipsitŭ de mijlóce; hotărârea din urmă arată, că conflictulŭ dintre guvernŭ și sinodŭ s'ar înlătura în casŭ când mitropolitulŭ ar împărți subvențiunea sub propria'i responsabilitate.

Berlin, 19 Iuniu. — Imormêntarea prințului Frideric Carol s'a făcutŭ după programă fiindŭ împĕratulŭ representatŭ prin prințulŭ de corónă. — Consiliulŭ federalŭ a prelungitŭ mica stare de asediu în Lipsca pe unŭ anŭ.

Madrid, 19 Iuniu. — In provinciile Murcia, Castellon, Valencia au fostŭ erĭ 55 bolnavĭ și 222 morțĭ de coleră.

Brünn, 19 Iuniu. — Greva lucrătorilorŭ cresce, fiindcă ei pe lângă scăderea timpului de lucru cerŭ și o sporire a plății. Până la 6 óre liniștea nu s'a turburatŭ.

DIVERSE.

Logodnă. — Domnișóra *Sevastia Mureșianu*, fiica d-lui Iacobŭ Mureșianu și sora directorului fóiei nóstre, s'a logoditŭ cu d. *Constantinŭ Davidescu*, inginerŭ în Bucurescĭ, șefŭ de secțiă în serviciulŭ podurilorŭ. Urările cele mai sincere și ferbințĭ!

* *
*

O frumósă păcăleală. — Unŭ diarŭ americanŭ criticase în câteva numere unŭ clubŭ. I se scrise d'a înceta cu articolele sale, căcĭ în casŭ contrarŭ, redactorulŭ sĕu are sĕ fiă bătutŭ. Diarulŭ însĕ își urmă polemica. In diua în care apărù unŭ nou articulŭ, redactorulŭ-șefŭ ședea liniștitŭ la biroulŭ sĕu, când intră d'odată unŭ individŭ înaltŭ, grosŭ, mustăciosŭ și bărbosŭ, ținêndŭ în mână ună felŭ de măciucă. — Unde este redactorulŭ-șefŭ, d-le? întrebă elŭ. — A eșitŭ chiar acum, rĕspunse diaristulŭ, care înțelese îndată că acestŭ personagiu era autorulŭ scrisórei anonime. Bine voițĭ a'lŭ aștepta puținŭ, mĕ ducŭ sĕ'lŭ cautŭ. Omulŭ cu măciuca se aședă pe scaunŭ. In timpulŭ acesta, diaristulŭ se îndreptă spre stradă, dér la ușe întâlni unŭ colosŭ care ținea în mână o bâtă scurtă și grósă. — Unde este redactorulŭ-șefŭ? întrebă c'unŭ aerŭ amenințătorŭ acestŭ nou personagiu. — Se află în biuroulŭ de redacțiune, citindŭ diare, rĕspunse diaristulŭ. Omulŭ cu bâta se urcă repede și năvălesce cu furiă în biuroulŭ de redacțiune, aruncându-se asupra omului cu măciuca. Cei doi adversarĭ își dau loviturĭ îngrozitóre și sfîrșescŭ prin a se bate pe scară, snopindu-se unulŭ pe altulŭ în bătaiă. Ei erau într'o astfelŭ de stare încâtŭ agenților poliției nu le fură greu d'a-i conduce în închisóre.

* *
*

Remediu nou contra colerei. — Sub acestŭ titlu »Spitalulŭ« reproduce după »Révue scientifique« dela 30 Maiu următórele: Deși întrebuințatŭ acum 30 de anĭ, acestŭ remediu va părea nou pentru mulțĭ, — Căpitanulŭ unei corăbii de emigranțĭ, perduse câți-va bolnavĭ atinșĭ de coleră în timpulŭ trecerei din Europa în America. Fiind-că tóte medicamentele obicĭnuite se întrebuințaseră fără nicĭ o isbândă, acestŭ căpitanŭ, probabilŭ mare amatorŭ de condimente, ordonă acestŭ remediu fórte simplu: sĕ se puie o linguriță de ardeiu pisatŭ și o lingură de sare în 30 centilitri de apă ferbinte și sĕ se absórbă acestŭ lichidŭ pe câtŭ se póte mai caldŭ. Isbânda a fostŭ neașteptată, toțĭ bolnavii carĭ au întrebuințatŭ rețeta căpitanului s'au vindecatŭ ca prin farmecŭ,

---

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.90	Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Rentă de hârtiă 5% . .	92 85	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.60	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.20	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	119.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123 50	Renta de hârtiă austriacă	82 55
		Renta de arg. austr. . .	83.25
		Renta de aurŭ austr. . .	108 50
		Losurile din 1860 . . .	139 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.40	Acțiunile băncei austro-ungare	857.—
Bonurĭ rurale ungare . .	102.50	Act. băncei de creditŭ ung.	287.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.25	Act. băncei de creditŭ austr.	288 30
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 86
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Napoleon-d'orĭ	9.85—
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.95
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Bucurescĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 671—1884. 3—3
a. f. sc. gr.

Escriere de concursŭ.

In înțelesulŭ instrumentului fundațiunale puntulŭ VI. 4. c. alinea din urmă și pe temeiulŭ §§-lorŭ 120, 126 și 128 din statutele pentru administrarea fondurilorŭ scolastice ale foștilorŭ grănițerĭ românĭ din teritoriulŭ de odinióră alŭ regimentului II. românŭ de margine din Ardealŭ se escrie concursŭ pentru ocuparea postului de profesore pentru musică și cântare la gimnasiulŭ românescŭ greco-catolicŭ din Năsĕudŭ și la scólele normalĭ de prunci și de copile de aicĭ, cu care postŭ e împreunatŭ, după diferința careficațiunei concurențilorŭ.

I. Salariulŭ de 700 fl. v. a. pe anŭ ca suplente cu dreptulŭ ca décă în timpŭ de trei anĭ, și-a împlinitŭ datorințele de profesore la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ sĕ pótă înaintá la salariulŭ de nouĕ sute (900 fl.) v. a. cu dreptulŭ la pensiune ca la ceialalțĭ profesorĭ ordinarĭ dela acestŭ gimnasiu și adausele decinalĭ, cum se vorŭ statori, după statute de cătră comitetulŭ administratoriu din când în când, pentru acelŭ concurinte, care va comprobá cu documente legalĭ, autentice și valide,

1) prin absolutoriu și atestate de progresŭ séu atestate finalĭ dela vre-unŭ institutŭ superiore pentru instrucțiunea în musică și cântărĭ și anume dela unŭ conservatorŭ, că are capacitatea formală de a da instrucțiune în tóte instrumentele musicalĭ.

2. Preferință va avea celŭ ce va dovedi că a fostŭ în escrcițiu practicŭ și a datŭ învĕțătura din musică și cântare la unŭ gimnasiu séu la una din scólele medie de asemenea categoriă cu succesŭ bunŭ în timpŭ de trei anĭ, séu că a esercitatŭ în modŭ practicŭ instruirea în musică la unŭ institutŭ superiorŭ de musică și cântare, séu că după absolvirea conservatoriului a fostŭ totŭ în atâtŭ timpŭ conducĕtorŭ de orchestru militare de musică după lege, orĭ statutŭ, séu ca conducĕtorŭ alŭ unei capele de musică din vreo cetate.

3. Că scie limba română ca limbă de propunere, séu limba nemțéscă, maghiară, francesă orĭ italiană ca limbĭ mijlocitóre pentru învĕțămêntŭ, avêndŭ celŭ ce nu scie românesce, în timpŭ de trei anĭ a se supune unui esamenŭ, prin care sĕ dovedéscă că e în stare a'șĭ propune obiectulŭ în limba română.

4. Originea, etatea și religiunea prin carte de botezŭ.

5. Studiele ce le-a mai făcutŭ cumva și că e atâtŭ de moralminte, câtŭ și în purtarea sa civică, nepătatŭ.

6. Testimoniu medicalŭ despre starea sănătății.

II. Salariulŭ de 600 fl. v. a. pe anŭ la concurintele fără una séu mai multe din condițiunile puse mai în susŭ, însĕ acesta numai ca substitutŭ fără dreptŭ de pensiune și de decenale.

III. Comitetului administratorŭ de fondurile scolastice grănițerescĭ i se reservă însĕ dreptulŭ de a remunera servițiе estraordinarĭ, după trei anĭ urmate de resultate și succesŭ de totŭ eminente în împărtășirea la scolarĭ a învĕțămêntului din musică și cântare, séu prin salariu mai mare până la maximulŭ de 900 fl. v. a. séu prin înaintarea la gradulŭ de suplentŭ orĭ definitivŭ.

Suplicele concurinții 'șĭ le vorŭ adresá la: Comisiunea administratóre de fondurile scolastice din Năsĕudŭ până la 16 Augustŭ 1885 călindariulŭ nou la 6 ore séra, căcĭ mai târḑiu nu se vorŭ mai primi și nu se vorŭ subșterne spre desbatere și considerare.

Din ședința comisiunei administratóre de fondurile scolastice și de stipendie ale foștilorŭ grănițerĭ românĭ.

Năsĕudŭ, 6 Iuniu 1885.

Președintele: **Iosifŭ Mihalasiu** m. p.
Secretariulŭ: **Ioachimŭ Mureșianu** m. p.

Specialitățĭ și mijlóce de vindecatŭ ale sciinței și chemiei moderne.

Pentru fiecare specialitate singuratică, remediulŭ este garantatŭ, așa că la casŭ de nereușită, banii se înapoiază. — Fiecare lucru e aprobatŭ și găsitŭ cu totulŭ nevătămătorŭ.

Peste nópte, fața cea mai necurată va deveni curată și netedă, efectulŭ este momentanŭ și neîntrecutŭ încă de nicĭ unŭ mijlocŭ în lume.

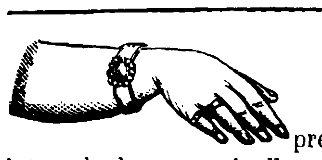
Melusine veritabilă a Dr. Laroche:

Melusine este unŭ mijlocŭ probatŭ ce face fața și mânile moi ca catifeaua și albe, colorindu-le rosa; Melusine depărtéză pistruii, petele de ficatŭ, cojii, cinpiturile de vĕrsatŭ, roșéța feții și a nasului, tóte necurățeniile pielei. — Melusine costă numai 98 cr.

Suculŭ-Samson alŭ Dr. Laroche:

prin care se póte căpăta pĕrŭ desŭ și frumosŭ și în locurile pleșuve, pĕrulŭ slabŭ sĕ întăresce și capĕtă din nou viață, bărbile devinŭ dese și tarĭ sub garanțiă, cu tóte că unora le pare de necreḑutŭ. — Cura 1 fl. 30 cr.

Amorida Dr. Haasmann

preface mânile, aspre și întrebuințate la lucru, moi, albe și delicate, așa că prin mijloculŭ acesta se potŭ căpăta mânile cele mai curate.
Prețulŭ unei sticle de Amorida 65 cr.

Extractulŭ Dr. Piere din gugoșĭ și cóje de nucă.

Ce face pe omŭ bĕtrânŭ așa de timpuriu, pe când corpulŭ și sufletulŭ suntŭ în putere, decâtŭ numai pĕrulŭ surŭ; rarŭ se găsesce unŭ mijlocŭ de văpsitŭ pĕrulŭ, care într'adevĕrŭ sĕ coloreze pĕrulŭ frumosŭ și durabilŭ, prin multă ostenélă și noptĭ nedormite ne-a succesŭ de a găsi unŭ mijlocŭ de văpsitŭ pĕrulŭ, care îndestulesce și pretensiunile cele mai riguróse, este de lipsă ca numai odată sĕ te spelĭ și pĕrulŭ devine durabilŭ avêndŭ o coloritură naturală. Pĕrulŭ din nou crescutŭ sĕ se spele numai odată pe sĕptĕmână.
Prețulŭ unui pachetŭ originalŭ numai 1 fl. 5 cr.

Increțitorŭ din viorele alŭ Dr. Piere

Frisatŭ de pĕrŭ fără focŭ, prin o pomadă de viorele próspĕtă mirositóre. Acésta are scopulŭ de a încrețĭ fiecare firŭ de pĕrŭ numai prin simplă ungere și chiar pĕrulŭ celŭ mai lungŭ se încrețesce. 1 Dosă 90 cr. Sĕpunŭ de viorele, próspĕtŭ și veritabilŭ pentru toaletă, bunŭ pentru fată. Bucata 25 cr.

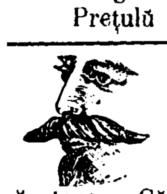

Picăturile de dințĭ parisiane ale Dr. Wolf

facŭ sĕ înceteze îndată, cele mai înfricoșate durerĭ de măsele. Acestŭ Aether calmatorŭ de nervĭ face sĕ încete orĭ ce durere în 2—3 secunde cu garanțiă 1 Flaconŭ 44 cr.

Celŭ mai bunŭ prafŭ de dințĭ parisianŭ alŭ Dr. Piere, prin care dințĭ devinŭ albĭ și curațĭ. Pétra de pe dințĭ și mirosulŭ greu se delătura gura nu mai mirósă.
Prețulŭ unui cartonŭ 45 cr.

Dr. La Roche

O mustață frumósă este podóba cea mai frumósă a unui tinĕrŭ, fărămustață nu găsesce iubire la fete, fără mustață nicĭ o sărutare. Căruia îĭ lipsesce mustața sĕ-șĭ comande îndată o dosă de Mustaches-Balsam și se va mira despre succesŭ
O dosă împreună cu prescripția întrebuințării 85 cr

O bustă plină desvoltată este podóba cea mai frumósă a femeilorŭ. Décă lipsesce acésta, sĕ întrebuințeze numai

Venus-Crême a lui Dr. Piere.

La întrebuințarea acestei în decursŭ de 4 sĕptĕmânĭ devine busta plină și desvoltată și pielea se înmóie și se albesce.
Prețulŭ unei cutii 1 fl. 48 cr. Se póte întrebuința și la pulpe.

Mijlocŭ pentru stîrpirea cloțanilorŭ și a șórecilorŭ.

Fiindŭ aceste animale moleste, într'unŭ numĕrŭ câtŭ de mare, atâtŭ în casă și canalurĭ, câtŭ și pe câmpŭ se potŭ pentru totdéuna stîrpi. O dosă 90 cr

Săpunŭ de păcură 26 cr. Săpunŭ de puciósă 28 cr. Săpunŭ de păcură cu glicerină 26 cr. Săpunŭ din flórea sórelui cu glicerină: tóte săpunurile pentru conservarea tenului 28 cr.; pastă de dințĭ din flórea sórelui glicerină și păcură, celŭ mai escelentŭ mijlocŭ pentru curățirea dințilorŭ 58 cr.

Pentru dame, carĭ au neplăcere de a le cresce pĕrŭ pe obrazŭ sĕ se ungă odată cu așa numita Heloise și vorŭ delătura imediatŭ perii de pe obrazŭ séu mânĭ. Unŭ etui cu prescripția costă numai 84 cr.

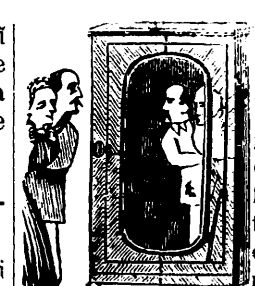
S'a descoperitŭ unŭ mijlocŭ cu numirea de Migräne-Tuben, care face sĕ dispară momentanŭ durerile de capŭ cele mai acute. Bucata 50 cr.

Fotografii, picante p. domnĭ 12 bucățĭ sigilate 1 fl. 50 cr, 24 bucățĭ sigilate 4 fl stereoscope calitatea cea mai fină 1 fl. 50 cr. Parfumurĭ veritabile, flaconulŭ 45 cr, sulimanŭ 65 cr. Poudra de Rix 65 cr. Hârtiă pentru parfumarea odăilorŭ 10 cr.

Dr. La Roche

Bătăturile causéză durerĭ marĭ, de obiceiu se taiă aceste crescăturĭ; după cum ne învață însĕ esperiența acestŭ obiceiu e forte periculosŭ, așa că mulțĭ carĭ s'au tăiatŭ au avutŭ de urmare chiar mórtea. Acestŭ pericolŭ îlŭ póte delătura orĭ cine, care își comandă tinctura nóstră pentru bătăturĭ, care delătură imediatŭ fără durerĭ bătăturile, degerăturile și negeii.
Prețulŭ unui flaconŭ numai 48 cr 6 bucățĭ se espediéză franco.

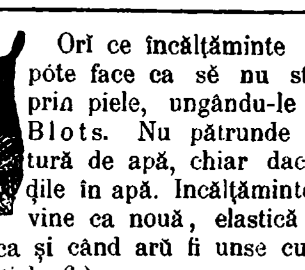

Politură à la minute

prin care orĭ cine își póte polita mobilele usate, ungêndu-le numai o singură dată, devinŭ lucii ca oglinda; chiar și unŭ copilŭ e în stare de a face acésta procedură. Acésta politură se folosesce în Viena cu unŭ succesŭ sensaționalŭ, pentru lustruirea de portale, dulapurĭ, mese, scaune etc.
Unŭ ulciorŭ ajunge pentru întregulŭ mobilarŭ alŭ unei odăi. Costă 95 cr.

Săpunŭ de carbolŭ ca medicamentŭ.

Vindecă imediatŭ tóte bólele de piele și este mijloculŭ celŭ mai bunŭ pentru desinfecțiune, recunoscutŭ decătră tóte capacitățile. Vindecă bube și apĕră ranele de aprindere și totdeodată se întrebuințéză la toiletă, încontra sgrăbunțelorŭ, cojii, roșéla nasului cu unŭ escelentŭ resultatŭ. Prețulŭ unei bucățĭ 30 cr.

Orĭ ce încălțăminte de piele se póte face ca sĕ nu străbată apa prin piele, ungându-le cu alifia Blots. Nu pătrunde nicĭ o picătură de apă, chiar dacă ar sta 8 ḑile în apă. Incălțăminte vechiă devine ca nouă, elastică și móle și au totdéuna lustru ca și când arŭ fi unse cu lacŭ.
Prețulŭ unei sticle 60 cr.

Dr. Gott Vattă încontra asurḑelei.

Prin întrebuințarea acestei vatte a lui Dr. Gott se vindecă orĭ-ce suferință a auḑului și a produsŭ deja succesele cele mai minunate. Cei slabĭ de auḑŭ, carĭ au întrebuințatŭ tóte mijlócele, sĕ întrebuințeze acéstă vattă pentru ca sĕ scape în fine de suferința lorŭ. Țiuitulŭ de urechĭ, scursórea urechilorŭ și auḑulŭ slabŭ se vindecă în 8 ḑile. Prețulŭ unui carton 1 fl. 20 cr.

Mătréța este prăpăditórea pĕrului, de aceea recomandămŭ spirtulŭ de mătréță petersburgianŭ, cu spălarea de 3—4 orĭ dispare mătréța stricăciósă pentru totdéuna.

Parfumŭ pentru odăi. Vreo-câteva picăturĭ pe sobă, parfuméză întréga odaie pentru o ḑi întrégă, astfelŭ că te creḑĭ transpusŭ într'o grădină de rose.
O cutie originală costă 45 cr.

Mirosulŭ din gură este o plagă,

care face pe fiecare nesuferibilŭ, fie elŭ frumosŭ, plinŭ de spiritŭ și amabilŭ, ocolescĭ chiar asemenea persóne și totușĭ este atâtŭ de simplu pentru a depărta acésta în 24 óre și adecă cu apă de Coco pentru gură, care curăță gura și gâtulŭ, conservéză dinții și depărtéză imediatŭ durerea de dințĭ.
1 flaconŭ originalŭ dimpreună cu prescripția de întrebuințare costă 45 cr., 6 flacóne se trămitŭ franco.

Specialitățile de mai susŭ se expedéză numai cu prescripția de întrebuințare, trimiterea se face discretă, *plătindu-se anticipativŭ poste restante.*
Trămiterea în genere cu rembursă.

Adrese: Das Speditionsbureau der Specialitäten-Fabrik: WIEN, Praterstrasse 16 Rix.